

LTSR valst
Lietuviai
Lietuviai

Pasaulio lietuvių I Kongreso
raudos parodos eksp. eilės Nr. 14

RĖTŲ AMERIKOS LIETUVIŠIS

Redakcijos ir Administracijos adresas:
Rua dos Andradas 44 nr. 2º and.
Laiškams: S. Paulo Caixa Postal 3902.

SEMANARIO LITHUANO

Leidžia: LIETUVIŲ LITERATŲ GRUPĖ
Atsakom. redaktorius: LIŪDAS VALIUKAS

I Metai | São Paulo, 1928 m. Spalių mėn. 7 diena (sekmadienis) | 39 Nr.

Prenumeratos kaina: Brazilijoje ir kitose P. Amerikos valstybėse metams 16\$000 pusmečiui 8\$000 3 mėn. 4\$000 Lietuvoje ir kitose šalyse: metams 3 doler. pusmeč. 1 dol. 50 ct. 3 mėn. 75 ct. Prenumeratos pinigų galima siūsti įvertintais laiškais com valor Atskiro numerio Kaina 300 reisu

Del jaunuomenės pasilinksminimų.

São Paulo lietuvių jaunimas linksmiasi. Pastaruoju laiku gan dažnai daromi šen ar ten vakarėliai-pasilinksminimai, juos ruošia mūsų organizacijos. Dažniausiai pasitankinama tuo, kad vakarėlio vieta paskelbiama laikrašty, arba spausdintais lapeliais, ir tuo rodomas visas prisirengimas užbaigtas. Tokie vakarėliai, jau darosi nuobodžiais, neįdomiais — ir jaunimas nieko geresnio nesitikėdamas nuo jų atpranta, arba jeigu dalis ir pripras tokias vakarėliukas lankyti iš to normalio peno jokio, — dar labiau, pasekmės neišvengiamos. Jaunimo esama gražaus, pasilinksminimų megeju tiki nesitinga, bet toje srity trūksta planingo prisiruošimo, trūksta gal iniciatyvos: kad ruošiami vakarėliai iš tikrųjų duotų dalyviams ką nors naujo įdomaus.

Meninės pajėgos, — kurių lumui yra net per daug pretendentų — gal ir turi gerų norų, bet kas buvo daryta iki šiol — kritikos dar neišlaiko, ir visa darbuotė, visas rengėjų pasišventimas lieka be realių pasekmių. O padaryt buvo galima daugiau. Jug visas ikishiolinis organizacinis veikimas tik vakarėliais ir užsibaigdavo. Jeigu vakarėlių suruošta daug — reiškia organizacijos srity darbuotasi. Nekalbant apie kitus organizacijų uždavinius, — bent pasilinksminimų pramogos būtų kiek ruši mos, gal įtektų daugiau pasiūvesti, daugiau pasidarbuoti, nes šį nors įprasta spritis bet yra lyg pamiršta.

Reikėtų cmičiau prie šio klausimo apsiatoti, nes jeigu ir toliau bus varoma įprasta netiksliai šios darbuotės vėgė, — vakarėlių rengėjai n. a. s. o. s. pasitikėjimo, organizacijos gi nei tik neša tik nuostolį.

Kaip Amerikoje apdirbami javai?

Yra Amerikoje tokių vietų, kur pasėlių kviečių plotai apima keliolikos šimtų kilometrų laukus. Kada prasideda kviečių kirtimas, tada uždarbiavimo tikslais einas į farmas labai daugelis darbininkų, studentų ir šiaip kartais pasitarinėjų žmonių. Gana trumpu laiku reikalinga suvalyti 32 milijonų tonų sėjos kviečių plotas. Darbas, kaip ir daugelis mūsų žino, yra vis dėlto sunkus. Bet Amerikoje tą darbą atlieka beveik vien tik mašinos. Dienos metu kviečių lauke mašinos tik žirzėte žirzėte.

Pasaulinės žinios

Serga popiežius

Spauda praneša, kad susirgo popiežius Pijus XI popiežiaus sveikata kas kart eina silpnyn.

Santos mieste uždare kortu klūba.

São Paulo policijos vado pareidymu uždaryti visi Santos lošimų klūbai.

Pašto orlaivis belaisvėje.

Praei oje savaitėje orlaivis važiojantis korespondenciją tarp P. Amerikos ir Europos, del motoro sugedimo buvo priverstas nusileisti Afrikoje. Orlaivį mechanikus ir korespondenciją arabai sulaukė ir patieke Francūzija re katarina sumokėti 1 milijoną frankų ir paluosuoti la komus francūzų žinioje arba belaisvius. Šios komplikacijos likimas kol kas neiš ištas.

Apie lenkų laivus, kaip jie datys skelbė „prekybinį laivyną“ įsigijus, — suzinota, kad laivai „Krakow, Swatowit“ ir „Vanda“

Kviečių pėdai krinta be jokios paliaubos nuo mašinos stalo. Šimtai žmonių krauna pėdus į vežimus arba į specialius automobilius, kuriais ir veža prie būlimo punkto. Keliomis įvalanmis tik ką nupiautieji kviečiai, iškoliami, supilami į traukinio vagonus ir nuvezami kur ir kam jie yra reikalingi. Bet ir šita kviečių valymo būda amerikoniškai atmetė, nes ir jis užtrukdo ilgą laiką. Dabar jau yra vartojamos tokios mašinos, kurios kartu nuplauna kviečius, tuo kartu momentališkai ir ne tikrai iškulai, bet ir išvalo. Toji mašina yra visai nedidelė. Ją veža traktorius. Prie jos reikalinga tik trijų vyrų, o jos produktivumas yra tiesiog stebėtinai. Kai mašina pradeda pjauti, pėdai tuojau eina į kuliama mašinos dalį ir do dviejų minučių laikotarpiu au pilnas maišas yra gerai išvalytų kviečių. Per dvi, tris valandas jau galima pripilti pilnas vagonas kviečių. Tokia mašina dirbant galima per diena nuvalyti 40 ha kviečių plotas. Mašinoms įsi alėjus Amerikoje, žmouės liekasi be darbo. Bendrai, yra didelio pavojaus sulaukti nemalonios konkurencijos iš Amerikos pusės, kai ten moderniaja technika pritaikys ūky nes tada būsimė priversti visiškai skursti. Todėl ir verta lietuviams pagalvoti apie nusikratyma supelėfusio konservatizmo, o jo vieton imtis moderniškai šeimninkauti.

priklauso ne lenkams, bet francūzų B-vei „Chargeurs Reunis“

Hamburgo uoste sustreikavo 80.000 darbininkų. Laivų dirbtuvėse darbai snstojė. Nelaimė.

Pranešama iš Briuselio, kad nepaprastai didelės jūrų bangos pramušė tvenkinį ir užliejo didelį plotą apgyventos žemės, žuvo daug gyvulų.

Sutrukta didelis skaičius kariuomenės ir darbininkų tvenkiniai atstatyti.

Rusijoje Dono srity siaučia šilpnė, yra daug baimės, kad liga nepersimestų į kitus Rusijos miestus.

Šurpulingas įvykis. Madrido kinematografe seanso metu, kas tai šposais sušuko, kad gaisras, kilo triukšmas, panika, rezultate daugybė sužeistų. Daugelių gyvybė pavojuje

Meksika. Iš Laprenco pranešama, kad Ramiojo vandenyne pakraščiuose siautė didžiausia viesula ir vanduo išsiliedamas į krantus sunaikino didelius žemės plotus. Padaryta daug milijonų nuostolių.

Amerikiečiai vis ką nors sugalvoja.

Dabartinio demokratų kandidato į Amerikos prezidentus pavardė labai paplitus po visą kraštą. Yra beveik du milijonai gyventojų, kurie turi tokias pavardes, kaip Naujorko burmistras, kandidatas į prezidentus Smitas. Del netolimoj ateity įvykstančių prezidento rinkimų ši pavardė taip išpopuliarėjo, kad Sent-Luis mieste įsisteigė „Pasaulinė Smitų sąjunga“. Į šą jungą primami tik tie nariai, kurie turi Smito pavardę. Atidarymo dieną buvo suruoštas raitas, į kurį Sent-Luis miesto burmistras pasiuntė garbės sargybą iš 50 policininkų, kurie turi Smito pavardes.

Pagal 8-gos įstatus visi Smitai turi viens kitam padėti. Ruošama pat tyti Smitų vaikams sanatorija. Del tos apylinkybės, kad Suv. Val t. Smito pavardę į priskaitoma apie 2 milijonai, šios s-gos organizatoriai tikisi, kad ši idėja t. es didelio pasisekimo.

Tačiau pažiam Smitui, kandidatui į prezidentus, kažin ar ši s-ga ką gero duos. Tulas V. Singtono laikraštis padarė tarp Smitų ankieta, klausdamas, už ką jie balsuos: ar už Hooverį, ar už Smitą. Iš 10g ankietos dalyvių 80 pareiškė, kad jie balsuos už Hooverį ir tik 20 pasisakė balsuosią už savo vienvardį.

Paskendo laivas.

Apie Viccanio sala susidūrė du laivai, Belgų laivas Eolo paskendo. Apie 100 keleivių buvo išgelbėta laivu „Lombario“. Kitas iš susidūrusių pasiekė krantą.

Brazilijos vyriausybės atstovai.

Važiuoja Argentinon dalyvauti iškilmėse naujai išrinkto respublikos prezidento pareigų priėmimo.

— S. Paulo mieste ant rua Bresser šeštadieny t. y. spalių m. 6 d. 14 val. atidaryta gyvulių paroda.

Sugautas garsus banidas.

Pranešama iš Bello Gorizonte, kad ten jau suimtas plačiai prgarsėjęs žmogžudys Olimpio Ribeiro Xavier. Jis yra padarė virš 120 žmogžudysčių.

— Paveikslų paroda. Rua Quintino Bocayuva 54, atidaryta vokiečių dailės paroda.

JAPONŲ EMIGRANTAI

Japonai įgauna kas kart daugiau simpatijų Brazilijos valdžioje.

Brazilijos valdžioje vyrauja nuomonė, kad geltonosios rasės įteka iš pusės ateivių nėra kenksminga.

Tastaruoju laiku japonai sudarė su Espirito Santo estado del naujų žemių kolonizavimo. Žemės randasi randasi tarp Rio Doce ir São Matheus. Derybos užtrūko gan ilgai, bet galų gale Brazilijos vyriausybė patyrimais vaduojantis pripažino, kad japonai geriau ir greičiau apsiklimatizuoja negu europiečiai.

Brazilijos valdžiai japonų pervežimas nekainuoja nei vieno reiso, nes japonų išveivis jų vyriausybė atveža ir net aprūpina reikalingiausiais žemės ūkio įrankiais ir kitais reikmenimis — tuo būdu japonai naujakuriai greitai prisitvarko.

Sutartimi einant japonai tik po 8 metų gaus žemės nuosavybės dokumentus.

Espirito Santo estado valdžia emigrantams suteikia sėklų ir dalinai ūkio įmonių.

Visai natūralu, kad tokia lengva kolonizacija štatoms nesudaro jokių išlaidų, o duoda tik naudos, tad japonai vis daugiau ir daugiau simpatijų sau užkariauna Brazilijoje, ir jie svetimoje šalyje užtikrina savo ateitį.

Paskaita su alučiu

Praei tą sekmadieni São Paulo lietuviams buvo suruošta „Aušros“ salėje žemės ūkio paskaita.

Paskaita laikė „Aušros“ C. Valdybos pirmininkas p. J. Ruškys, ir dėka jo pasidarbavimui, visi paskaitos dalyviai buvo vaišinami alučiu.

Nors išanksto plačiai apie šias vaives buvo spausdintais lapeliais paskleista, bet paskaiton atsilankė klausytoju nedaug.

Paskaitos tema negaliama buvo skaityti žemės ūkį apsiбудinancia: p. prelegentas pasitenkino patiekdamas pluoštą grinos propogandinės reklamos žinių vienos žemės pardavinėjimo įstaigos.

Paskaitos klausytojams — kaip ir daugeliui brazilijos lietuviams žemių pardavimo reklamos ir įkalbinėjimai yra nuobodžios, tad gyvo pritarimo iš susidomėjimo nebuvo. Labiau buvo panašū į pardavimos žemės reklamą negu į paskaitą.

Jeigu susirinkusieji nebuto pavaisinti alučiu — but ispuolis išneštas blogas.

Alučio atsigėres dar pašokta ir kai kuriu net apie pusiaunakti išsiskirstyta.

Rep.

Anudseno nesuras. Spaudos pranešimu galutinai nustota vilties apie atsiradimą garsaus tyrinėtoja Amudsoną.

Negrai mokosi lietuvių kalbos.

Šiaurinėje Amerikoje pas kai kuriuos lietuvius prekybininkus tarnaujantieji negrai moka lietuvių kalbą, kiti lauko pamokas ir skaito knygas.

Anglų ekspedicija vadovaujama pulk. Dyot'o sugryžus papsakojo, kad Brazilijos gilumos tyrinėtojas Vawcett ne abejotinau yra žuvęs galima spėlioti, kad jį su šia ekspedicija apie Calu-eup upę indijonų nukankintos.

S-ta Catharina

indijonai civilizuojaasi.

Buvusioji apie Rio Plate upę indijonų „botukudu“ apsaugos stotis bus panaikinta. Iki šiol reikėdavo privaziuoti tik iki tarpininko Eduardo namų ir toli us 5 kilometrus tekdavo didelėje baimėje keliauti miško takeliais.

Dabartiniu laiku Eduardas praveda iki pat indijonų stovyklos kelius, indijonai dažniau susieina su apgyventomis civilizuočių žmonių vietomis, — kiti pastoja į darbus.

KATALIKŲ ŽINIAI

(tesinys)

Kol šiek tiek nesuistvarkys Liet. katalikų gyvenimas S. Paulo, aš negalėsiu vykti fazendosa ir miesteliuosna. Berods ligi šiol aš iš niekur negavau jokio laiško, ar pakvietimo. Malonu žinoti, kad toliau gyvenančius liet. katalikus, galės lankyti kun. Kivilius, kurs pirmiau už mane yra atvažiavęs Brazilijon ir jau

gerai moka portugalų kalbą. Man ir interesantams bus patogiau, kai jie kreipsis į mane šiokeidieniais ypač šeštadieniais. Prašyčia kad šventadieniais kreiptųsi tik su trumpais, neatidėtiniais reikalais, ypač kai vaikus mokinu. Niekad nereikia laukti mane pašauktų. I Santo Antonio do Pary vienuolyną arčiausia priveža 49 bōnde Caninde, toliau Bresser, Oriente ir São Cetano.

Kai kurie patarimai. Pagaliaus norėcia visiems Brazilijos Liet. katalikams pranešti keleta, man rodosi, svarbiu patarimų.

1) Brazilijoje leista valgyti mėsa paprastai penktadieniais. Smulkiau apie pasninkus para-

ta manę Tikybos Pirmamokylyje. 2) Šventadieniai Brazilijoje yra tie patys, kaip Lietuvoje ir taip pat turi būti švenčiami ty klausoma. Mištos ir, kiek tik galima, nedirbama.

3) Patartina, lietuviams kur tik galima bažnyčioje ar namie bendrai giedoti, bendrai skaityti dvasinio turinio knygas, bendrai kalbėti ražančius, litaniją ir k.

4) Apšimtu parsiusdinti knygų, giesmynėlių ir teikti patarimų.

5) Privalu atsimiti, kad mirties pavojui esant ir nagalint prisišaukti kunigo, tobulas galintis ir Dievo meilės aktas naikina nuodėmes, ir kad kiekvienas kas moka gali krikštyti kūdikius. Apšviestiesiems katalikams to-

kiams atvejais privalu pagelbėti broliams Kristūje?

6) Ta pagalba ypač reikalinga vaikams lietuviškai tikybos mokyti ir rengti prie išpažinties. Tai būtų didelis nuopelnas Bažnyčiai ir Lietuvai. Vien portugalšiu mokymu, ypač trumpu ir ne kunig atliktu nereikėtų tenkintis.

7) Bendrai Liet. Katalikams reikėtų atsimiti, kad Brazilijoje yra kelis kart mažiau kunigų, kaip kitose šalyse ir, kad tikybos supratimas pas brazilieirus, bendrai, imant, yra silpnas ir paviršutinis. Nevisuomet galima jais sekti. Iš Lietuvos atsivežtieji papročiai, reikėtų laikyti ir neduoti susivalkioti bei atšipti savo sąžinei. „Ne viena duona žmogus gyvas, bet kiekvienu žodžiu, kurs išėina iš Dievo burnos“. Ir „ka gelbės žmogui, jei visa pasauli pelnytų, bet savo sielai skriaudą padarytų“.

Kun. Jer. Valaitis,
Matriz: S. Antonio do Pary, São Paulo.
Korektūros klaida „P. A. L.“ 38. Nr. staipsnyje „Katalikų žiniai“ skyrelio „Laiškų klausimas“ gale praleista žodis: „dažniausia“.
Kun: J. V.

S. Paulo ivykių suuikmėnos

Iki šios dienos São Paulo m. dar pastebiami kai kurie vietose policijos patruliai.

Praeitam n ry trumpai buvome paskelbę apie „Il Picolo“ redakcijos ir spaustuvės sunaikinima. Žemiau paduodame šių ivykių trumpa aprašymą:

Aprašant laidotuvių iškilmes tragingai žuvusio Italijos lakūno Del Prete, Brazilijos Publiciste ponija Maria Laserd de Moura tarp kitko išsireiškė sekanciai: „Mes liūdime del Del Prete tragingos mirties, bet tuo pat laiku mūsų širdys krauju apsipila prisiminus, kad Amudsenas ir jo karzygiški palydovai zuvo amžinojo ledo ir sniego sukuryse ir jie apsiyria laukdami, kad koks nors Ferrarin ir Del Prete atleks juos gebėti. Jie laukia tuo metu kai Ferrarin ir Del Prete leke ne į Šiaurės poliū, bet iš Italijos Brazilijon“.

Italų fašistų oficialus organas S. Paulo „Il Picolo“ į ponios Maria Laserd de Moura staripsnį atsakė labai šurkščiai ir užgaunanciai, — stebėtis tik reikėjo kaip „Il Picolo“, redaktorius svetimoje valstybėje būdamas galėjo kalpinti pan. frazės: „Mes priklausančiai tūkstantmetei rasei esame davę pasauliui tris civilizacijas, davėme visuotinę pažybą meno kurybos ir kultūros ir iš „rymiškumo“ šie žmonė drysta juoktis“ — toliau „Il Picolo“ redaktorius darė sulygnumus kaip Čili. Užs. Reik. ministeris buvo priverstas nuraminti parlamento deputatus ir pakeisti savo kalbos toną ir tuo būdu prieš fašizmo užgavimą atsiprašė.

Jeigu — rašė toliau „Il Picolo“ patriotai iš „Combete“ nori rizikuoti, terizikuoja... bet tegul neužmiršta, kad Romoje yra tas kuris triumfoja ir su kuriuo žaisti negalima“.

Reikia pabrėžti, kad kiek anksčiau laikraštis „Combete“ mandagioje formoje svetimšaliams italams pastebėjo „Reikia „Il Picolo“ redaktoriui žinoti kad Brazilijoje šeimininkauja brazilai“.

„Il Picolo“ straipenis išaukė didelį São Paulo studentų pasipiktinimą ir jie pasiuntė „Il Picolo“ redakcion delegacija, kad išaiškinti susidėjusia padėti: redakcijje buvo studentų delegacija buvo sutikta revolverių šūviais; studentai sudaužė kai kuriuos langus ir buvo priversti pasitraukti.

Vėliau vakarinis šio drausaus laikraščio n-ris su pasityčiojimu pastebėjo, kad studentai nemobėjo redakcijje triukšmauti. Redakcija kvietė studentus pamokinimai kaip reikia triukškinti laikraščių redakcijas...

Tą pat dieną apie vakarą tūkstantinė minia apgulė „Il Picolo“ redakcijos ir spaustuvės buveinę ir taip viską sunaikino, kad liko tik nedėguliai ir krūvos pelenų...

Kai kurie daiktai buvo išnešami gatvėn sukrauti į lauzus ir gatvėje uždegti. Su pastitiojimu gatvėje buvo sudegintas Mussolini portretas su jo paties užrašu.

Ilgai patriotinė minia triumfavo kol vėliau atvykusieji gaisrininkai apsaugojo kitus namus nuo gaisro.

„Il Picolo“ redaktorius ir bendradarbiai buvo pasislėpę Italijos konsulate. Buvo pasiūsta pas São Paulo prezidentą studen. delegacija prašyt, kad izėdžiusius Brazilija svetimšalius išsiūstų iš Brazilij... .

Didelis pasipiktinimas prieš italus tęsėsi ar porą dienų, dar vis buvo mėginama daryti demonstracijas, bet policijai tvarką dabajant pasisekė aktyvu nerymavimą likviduoti.

Geromis sąlygomis reikalingi prityrę

AGENTAI

Kolonizacijos ir priemiesčių žemės sklypų pardavime.

Darbas nuolatinis.

Sąlyginė alga 600\$000 ir 10% komiso.

Kreiptis asmeniškai darbo dienomis tarp 9 - 11 val.

Rua Wachington Luiz 32-A — I aukštas.

KONTRAKTAS

1928-1929

metams

Kavos Fazendos

CHAPADÃO

5 kaupimai po 60\$000 — 300\$000

Kavos rinkimas už 50 literių — 1\$700

Padieninis darbas apmokamas 5\$000

Duodama paruošto žemės sodinimui daržovių ir javų.

Kavos laukuose nesodinama.

Nuo liepos mėn. pradedama šluoti ir rinkti nubirėjusią kavą, už kiekvieną išvalytos kavos 50 literių mokama 1\$700.

Visos kitos gyvenimo sąlygos geros.

Telrautis galima:

- 1) São Paulo, Telles e Irmãos Lima, Rua Barão Paranaipicaba, Nr. 1 and. 5 sala 3.
- 2) Campinas - „Jardim Chapadão“, rua Barão de Jaguara, Nr. 46.
- 3) Campin s - „Fazenda Chapadão“ - Caixa postal 162.

PASTO DĖZUTĖ

Redakcijoj yra laišakai:

Antanas Kemeklis, Adolfas Gaidys, Jonui Paliušui, Gspani Sargunui, G. Kaupu, Jeronimui Raudžiui, Vaclovui Petrylai, P. Viltrakiui, Jonas Cėkevičius, Jadzei Vaitkevičiutei, K. Dilis, Onai Repšytei, Bronislavui Vaškevičiui, Antanui Genevičiui, E. Misunienei, Petru Volskiui, Stasys Stepušaitis, Petru Siniuskui Jonui Povilavičiui, Antanui Kėburiui, P. Butkui, Augustui Aškiniui, Juozui Girckui, Olei Braškauskaitėi, Juzef Jankowski, Mykolas Zaborckas, Paulo Jesuitis, Petras Morkūnas, Simon Andruskevičius, Stasės Vicakas, J. Stripinas, Petras Zibuda, Stasys Civaras, Martinas Kazakevičius, Vincas Alionis, Antanas Meškauskas, Kazimira Simbarienė, Vilys Petras, Kazimeras Geguzis, Kazys Krugertas, Balys Vaitkūnas, Jonas Sakalauskas, Petru Švedui, Antanui Vasiliui, Bene diktui Šamšonui, Juozui Ružu, Jonui Pigenui, D. Reičys.

LIETUVIU VISUOMENĖS ŽINIAI

Lietuvos Konsulas Argentinoje mums pranešė kad reikalui esant yra galėmybe išgauti beturčiams vienkartinės nedideles pašalpas.

Siuo reikalu reikalingi pašalpos gali kreiptis „P. A. L.“ Redakcion, kuri siuo reikala teiks informacijas ir kiek bus galima tarpininkaus.

Reikia žinoti kad pašalpas gali gauti tik išimtinai sunkioje padėtyje atsidarusieji bei šiaip kokiu nors nelaimingai susidėjusiu aplinkybiu nuskriaustieji.

Redakcija

Kas norite pūkti laivakortes

iš Lietuvos arba į Lietuvą lai atmena, kad prteinamiausiomis kainomis ir patogiausiomis išsimokėjimo sąlygomis jūs tik atliksite biūre

„UNIVERSAL“

Nuo šio skelbimo dienos parduodame naujomis kainomis ir lengviasnemis išsimokėjimo sąlygomis. Užeikit įstikint, tas jums pinigų nekainuos, o tik sutaupykite

ADRESAS:

Rua dos Andradas 44 2 aukštas.
Laiškams Caixa postal 3902 S. Paulo.

PARSIDUODA

GERIAUSIOMIS SALYGOMIS

LAIVAKORTES

iš Lietuvos į Lietuvą ir į kitas šalis. Geriausiais jūrų susisiekimo bendrovių laivais. Darbuojamės su: Belgijos, Vokietijos, Anglijos, Olandijos ir kitų šalių laivais. Mūsų įstaiga turi daug metų praktikos ir darbą atlieka greit ir sąžiningai. Niekur nepirkite laivakortė, kol nesu inosite mūsų sąlygas.

„Casa Bernardo“

Rua S-ta Ephigenia 39-C.

skausmai nuraminami

ir jų nugalėjimo priemonės

Kuom skausmai atsiliepią į visą žmogaus nervų sistemą ardo ir sustabdo normalų jų veikimą. Del tos priežasties žmogus nustoja ūpo, negali valgyti ir pagaliau vitai suserga. žmonija su ligomis senai kovoja, bet vis tikslu neatsiekė. Bet štai išrandama stebuklingi vaistai **Balsamo St. Helena**, kuris laike 10 minučių numalšina bi kokius skausmus.

Šis atradimas yra ne kas kita, kai mokslo žmonių tyrinėjimo pasekmės. **Balsamo St. Helena**, yra sustatyta remiantis mokslo daviniais ir racionaliu veikimu pagrystas. Tikrošnis jų pavadinimas būtų: išvadavimas, nuraminimas, pagijimas.

Vartojimas **Balsamo St. Helena** nieko nekenkia kitiems kūno organams. **Balsamo St. Helena** randasi iekvienam name, o kur dar nėra turėtų būti: **Balsamo St. Helena** gydo nuo reumatizmo, odos išberimų, kaulų, galvos, ausų ir dantų skausmų, užgydo žaizdas ir stiprinervus.

Domės! TAUTIECIAI! Domės!

Jau randasi spaudoje Brazilijos lietuvių darbininkų kalendorius „Spindulys“ 1929 metams.

Spindulys specialiai pritaikintas Brazilijoje gyvenantiems lietuviams darbininkams, kaip São Paulo mieste, taip ir įvairiose fazendose.

Spindulyje rasite São Paulo miesto ir estado visas žymesnes valdiškas ir šiaip privatiškas įstaigas ir šis tas iš Brazilijos įstatymų.

Spindulyje telpa mokslinio ir šiaip lengvo įvairaus turinio naudingų pasiskaitymų.

Spindulyje rasite juokų skyrių, ir įvairių — įvairiausių aforizmų, anekdotų ir t. t. Kalendorius didelio formato, kaina tik 2\$000.

Todel skubėkite iš anketo užsisakyti prisiųsdami pinigų

šiuo adresu:
Flora Prates, Villa Minerva N. 15 S. Paulo —
P. Degutis — rua Visconde de Parnahyba nr. 299
spaustuvė „BIRUTĖ“ K. Uckus ir „P. A. L.“ Redakci
joj, rua dos Andradas Nr. 44 II andar. S. Paulo

Prancūzijos - Italijos Bankas Pietų Amerikoje

KAPITALAS 50.000.000 frn. ATSARGINIS 78.000.000 frn.

Banko Centras — PARYZIUS (rue Halevy-12-)

SKYRIAI IR AGENTUROS:

Brazilijoj: — Araraquara — Bahia — Barretos — Bebeduro — Botucatu
Caxias — Curitiba — Espirito Santo de Pinhal — Jahú
Mococa — Ourinhos — Paranagua — Ponta Grossa —
Porto Alegre — Recife — Ribeirão Preto — Rio de Janeiro
— Rio Grande — Rio Preto — Santos — S. Carlos —
S. José do Rio Pardo — S. Manoel — S. Paulo

Prancijoj: — Agen — Reims — Saint — Quentin — Toulouse.

Argentinoj: — Buenos Ayres (centralinė ir du skyriai mieste) Rosario de
Santa Fe.

Čili: — Santiago ir Valparaiso

Kolumbijoj: — Bogota.

Urugvajuj: — Montevideo.

VISOKERIOPOS BANKINĖS OPERACIJOS

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

LIETUVOS ŪKIO BANKAS, KAUNAS

Skubus ir tikslus pinigų išmokėjimas visose Lietuvos vietose, kaip
Čekiais, telegrafo perlaidomis per pašta.

Tiekama informacijos visuose skyriuose ir agentūrose.

S. PAULO: Rua 15 de Novembro nr. 27 — Caixa postal 501

RIO de JANEIRO: Rua da Alfandega nr. 11 Caixa postal 1211

SANTOS: Rua 15 de Novembro nr 146 Caixa postal 253

Pinigų kursas S. Paulo

[Biržoj.

Doleris.	8\$337
Svaras sterlingu	40\$318
Vokiečių markė	1\$997
Ausru.	1\$142
Olandijos guld.	3\$865
Italų lira	\$400
Francūzu fran.	\$328
Portugalų pez.	\$361
Argentines pez.	3\$576
Uragvajaus pez.	8\$589
Ispanijoe pez.	1\$441

RESTORANAS FERNANDES

Rua General Ozorio nr. 21
arti gelžkelio stočių Luz ir So
rocobano.

I-os rūšies virtuvė.

Maistas mėnesiniai	90\$000
Maistas su butu	130\$000
Maistui tolonai mėn.	45\$000
Pietūs arba vakarienė	1\$800
Valgius gamina specialistas por tugalų stalo A. Lacarte	
Kambariai šeimynoms, lovos pa- vieniams nuo 2 iki 2\$500.	
Informacij s darb) ješkotojams, kuip mieste, taip ir kavos fazen- d se.	

Savininkas: Francisco Fernan-
des Thome.

Tenpat arti „P. A. L.“
redakcija ir biūras „Universal“

LAIVAKORTĖS iš EUROPOS

Veltui !!

gauna kiekvienas žemės pirkėjas. Taip pat užskaitomas į mokesnį už žemę, tų pirkėjų laivakortės kurie jas turi.

Rteigiamos naujos kolonijos.

Kiekvienos kolonijos pirmie-
siems kolonistams žemės kaina
nustatoma nuo 100 iki 200 mi-
lereisų už aklerą.

Kiekvienoje steigiamoje kolo-
nijoje, centro sudarymui skiriama
60 aklerų žemės, tokiam centre

gali apsigyventi nuo 10 iki 12
šeimynų.

Kolonija nuo kolonij s bus
atstume nuo 10 iki 12 kilomet-
rų, tarpusavy ir su koloniju
centrų bus sujungtos geru auto-
mobilų keliu.

Tarp kitko, kolonistai galės
uždariauti tų kelių pratesime.
Pirkusieji žemę, galės perga-
henti savo šeimynas iš Lietuvos
ar kitų šalių pigiausiomis kai-
nomis išsimokėjimui.

Smulkesnes informacijas teikia centralinis biūras
**mpreza de Terras Dr. Labieno da Costa
Machado**

Rua Waschninton Luiz 32 a II andar.
Laiskais Caixa postal 296 São Paulo

KONTRAKTAS 1928-29 UKIO DARBU METAMS KAVOS FAZENDOJE

Santa Adelia

D-ro ALFONSO GERIBELLI

Restinga - Linha Mogyana

Mokesnis už kavos priežiūrą su sodinimu augalų

Už tūkstantį krūmų neakmenuotoje vietoje mokama 300\$000; akmenuotoje
vietose 350\$000 metams. Sodinama viena eilė kukurūzos tarp kiekvienos antros kavos
medelių eilės, kukurūza sodinama 1 metriu atstume. Sodinama kukurūza ne daugiau
5 grūdų kiekvienam kelman.

Kavos eilėse, kur nesodinama kukurūza sodinama 2 eilės fasolių. Jeigu no-
rima sodinti ryžius, sodinama protarpiais 20 cm.

Mokesnis už kavos priežiūrą be sodinimo augalu

Už tūkstantį krūmų neakmenuotoje vietoje mokama 450\$000, ir akmenuotoje
vietoje 500\$000. Tuo atveju augalus sodinti neleidžiama.

Kavos rašymo atlyginimas

Kolonistams prižiūrint kavą ir naudojantiems pasėliu mokama 2\$500 užsurink-
tos 110 ltr. kavos maišą nuraškytos nuo medelių ir po 1\$500 už tokį pat maišą surink-
tos nuo žemės.

Kolonistams kurie pasėliais nesinaudoja, atlyginimas mokamas už tokį pat maišą
skintos kavos 3\$000, ir rinktos nuo žemės 2\$000. Kava renkama švariai.

Padienis mokesnis

Padieniems darbininkams dirbantiems bent kokį darbą dienos mokesnis 5\$000.
Medicinos priežiūra ir elektros šviesa kolonistams veltui.

Mokesnis

Mokesnis išmokamas kas 60 dienų jeigu nėra išimtas avansais, arba atlygini-
mo sąskaitoj nepadaryta skolų.

Naudojimasis padvadomis

Suvežimui savo derliaus, kolonistas moka tik po 1\$000 už kiekvieną padvadą.
Jeigu vežiojama statybos medžiaga, arba malkos kolonisto reikalams, padvada
duodama veltui.

Bendros žinios: Fazenda dalijasi į 2 kolonijas, abi randasi geroje sveikoje
vietoje, geras vanduo, įrengtas vandentraukis. Patogus įrenginai baltinių skalbiniai.
Gyvenamos triobos murinės su grindimis. Visur įvesta elektros šviesa.
Taipogi tvarkingi kiti trobesiai k. a. kiaulininkai, tvarteliai. Čia pat puiki
ganykla.

Kiekviena šeštadieny kolonijos švarinamos sulig administracijos nurodymu.
Delej to šeštadieniais darbas užbaigiamas 3 val. p.p.

Fazendoje medžioti ir šaudyti draudžiama.

Fazenda randasi 2 ir 1/2 kilometrų atstume nuo gelžk. st. Restinga.

HAMBURGO- AMERIKOS - LINIJA

NUOLATINIS GREITAISIAIS GARLAIVIAIS SUSISIEK. TARP EUROPOS IR P. AMERIKOS
Ant visų šios linijos garlaivių erdvyus ir modernišką įrengimą!

Specialūs laivai tarpnumerinių klasių.

Specialūs laivai III klasės.

GENERAL BELGRANO
GENERAL MITRE
GENERAL OSORIO (statyboje)

BAYERN
BADEN
WURTEMBERG

Iš Brazilijos pasazai (laivakortės) į Europos visas šalis. Duodami pašaukimai (šamados) iš visų Europos šalių į Braziliją. Greičiausias pervežimas keleivių iš Lietuvos per nuoravą agentūrą, Hamburg — Amerika linija
KAUNE, Laisvės Aleja 46. Prieš užperbant laivakortę pasiteiraukite pas mus dėl sąlygų.

Generalinė Agentūra Brazilijoje:
THEODOR WILLE & Co.

São Paulo
rua Libeiro Badaro, 52. —

Santos
rua do Comercio, 47. —

Rio de Janeiro
Avenida Rio Branco, 79. —

Banco

Allemão Transatlantico

São Paulo

RUA ALVARES PENTEADO No. 24

Centras: Vokietijos užjūrio Bankas — Berlyne. Skyriai Brazilijoje: Rio de Janeiro, Santos ir Curityboje.

Atlieka perlaidas į visas pasaulio šalis aukščiausiu kursu ir geromis sąlygomis.

Indėliai ir depositai aukštais nuosimčiais.

Korespondentas Lietuvoje

Lietuvos Bankas, Kaune

HOLANDU KARALISKAS LLOYDAS

VISI LAIVAI SUSTOJA UOSTE RECIFE

Išeina iš Santos į Europą

ORANIA	17 Rugsėjo
FLANDRIA	1 Spalių
GELRIA	15 Spalių
ZEELANDIA	29 Spalių
ORANIA	19 Lapkričio
FLANDRIA	3 Gruodžio
GELRIA	17 Gruodžio
ZEELANDIA	31 Gruodžio

Laivai „ORANIA“, „FLANDRIA“ ir „ZEELANDIA“ sustoja Leixões uoste darant kiekvienus reišius ten ir atgal.

Bilietus galima gauti į visas Europos šalis. Patogiai įrengtos 3 klasės kabinos su 2, 3 ir 4 vietomis.

Kas link laivakorčių I klasės tarp Pietų Amerikos, Cherburgo, Southamptono ir New-Yorko mes dirbame sutartinai su garlaivių Linijomis Munson ir United States.

KAINOS PAPIGINTOS

Pigiosios ir prieinamiausios kainos. — Su nuolaida šeimoms pirmos, antros ir tarpnumerinėmis klasėmis važiuojant

GENERALINĖ AGENCIJA: SOCIEDADE ANONYMA MARTINELLI:

S. PAULO: Rua 15 de Novembro, 29

SANTOSAS: Rua 15 de Novembro, 34

Banco Germanico

SÃO PAULO

RUA ALVARES PENTEADO 17

kertė rua da Quitanda

RIO DE JANEIRO

SANTOS

Rua da Alfandega 5

Rua 15 de Novembro 164

Pašto, telegrafo perlaidos į Rusiją, Lietuvą, Estiją, Latviją

22

Korespondentas Lietuvoje

LIETUVOS KOMERCIJOS BANKAS KAUNE

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

NUOLATINIS KELEIVINIS SUSISIEKIMAS

Iš Europos su Brazilija ir La Plata dideliais, švariais ir greitais garlaiviais

Serra Cordoba — Sierra Morena — Sierra Ventana

su visais patogumais I klasė, luksus kabinos ir gražios, švarios III klasės kameros. Taipgi gerai keleiviniai garlaiviai:

MADRID — WESER — WERRA

aprūpinti gerai įrengta antra klase ir trečios klasės kameros.

Atliekama kelionės užsakymai iš čia.

Sąlygos sužinoma atstovybėje

ZERRENNER BUELOW & C-ia. LTDA

SÃO PAULO, Rua S. Bento, 61, Caixa 93, telef 2-1040 ir 2-1042

SANTOS, Rua do Comercio, 53-55 Caixa 1-telef. 17.

RUSO

Manufaktūros GALANTERIJOS
Prekyba

Didžiausias pasirinkimas įvairių prekių: medžiagų kojinių žekių ir t. t. Kojinių ir žekių — kainos fabrikos

Rua Jose Paulino Nr. 152 (Bom Retiro priešais E. Coso)

Komercnis, patarimų, tarpininkavimo bei laivakorčių pardavimo biūras „Agencia Commercial, EUROPA“ randasi prie centralinio pašto, rua do Seminario nr. 2, São Paulo.

Visi kas tik turi bet kuriuos svarbesnius reikalus, kreipiasi į mus.

Malonus ir sąžiningas patarnavimas.

Svarbu lietuviams

Vaistinė ir drogeria

„Municipal“

Geriausių rūšių vaistai, aprišimo žaizdų medžiaga, kvepalai muila ir kitos cheminės prekės.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir vokiškai.

rua Barão Itapetininga 36

Bondes 19, 25, 31, 23, 36, Nr. Nr

Telefonai 4-7757.

Gdytojas

D-r. ALMEIDA SALLES

Vizitas 5\$000
vizitavima namuose 20\$000

rua Silva Pinto 43-A.

nuo 9-30 iki 11 val. ir
nuo 15 iki 16 val

Nuolatinis gydymas ir žaizdų tvarstymas sulig atskiro susitarimo.

AVOKATAS

Dr. Bendix pasveiko ir ketvirtadieniais nuo 7-30 val. „P. A. L.“ redakcijos priima interesantus rua dos Andradas 44 II aukštas.

Paieškomi Adomų Trūmpis ir Antanas Mackevičius su šeimynomis atvykusieji Brazilijon liepos m. 1928 m. Pranešti „P. A. L.“ redakcijai.